

kan drive Tjenestedrengen i Seng, thi vil man have, at Tjenestedrengen skal færdes ude blandt Tyendet fra Kl. 6 om Morgenen til Kl. 12 om Natten, er det ikke meget bevendt, at man isolerer ham de 5—6 Nattetimer af Døgnet, man vil derved kun naa at paaføre Husbonden yderligere Ulempe sammen med de andre. Og der er saa Bestemmelsen om Skoledrengen, der ikke maa arbejde, før han skal i Skole, og Bestemmelsen om Ferie og om Lønningsudbetaling maanedsviis o. s. v. Alt dette er Bestemmelser, som ville paaføre Husbonden Udgifter og Ulemper af forskellige Art, og som nok skulle mærkes. Hvis vi derfor ville gaa ud i Husbondkredse og spørge, om de føle Trang til at faa en saadan Lov, vil Svaret blive et — jeg kunde fristes til at sige enstemmigt — Nej. Der er maaske endnu enkelte, der holde paa Loven, navnlig indenfor de større Landbrugeres Kredse, men deres Antal bliver Dag for Dag mindre, og om faa Aar vil de efter min Mening være ganske forsvundne.

Det er disse Betragtninger, der have ført mig og flere med mig indenfor Kommissionen til at mene, at det bedste, vi kunne gøre i dette Øjeblik, vil være at ophæve Loven for det ældre Tyende. Og da der ikke, siden Kommissionen afsluttede sit Arbejde, er sket noget, som har kunnet forandre mit Syn paa dette Forhold, ser jeg fremdeles paa det med de samme Øjne.

Men naar man er kommen til dette Resultat, rejser naturligvis det Spørgsmaal sig, og det har ogsaa rejst sig i dette Ting: Gaar det an at ophæve Tyendeloven? Det første Mindretal i Kommissionen har meget udførligt gjort Rede for, at det efter dets Mening ikke gaar an, fordi vi da komme ud i en Retsløshedstilstand, som er uheldig. Den højtærede Justitsminister gik, da han forelagde Lovforslaget, ud fra det samme, og flere enkelte Medlemmer have spurgt, om vi ikke derved vilde komme ud i en Retsløshedstilstand, som vi ikke kunne taale. Jeg er ingenlunde blind for den Vanskelighed, der ligger heri, og det Mindretal indenfor Kommissionen, hvortil jeg slutter mig, var ingenlunde blind for, at der var noget i de Argumenter, Flertallet gjorde gældende. Men jeg tror dog ikke, at disse Vanskeligheder, naar man betragter dem paa nært Hold, i Virkeligheden ere saa store, at man af den Grund skal skride til en Lovgivning, naar man af andre Grunde mener det uheldigt at indlade sig derpaa. Det maa nemlig her erindres, at hvordan vi end bære os ad, komme vi ud i nogen Usikkerhed og Uklar-

hed. Selv om vi ophøje dette Lovforslag til Lov, undgaa vi ikke at komme ud i en vis Uklarhed, og navnlig gøre vi det ikke, fordi vi her ere i Færd med at gaa over til en helt ny Dommerinstitution, det saakaldte Nævn. Det er givet, at for at dette Nævn kan komme til at virke efter sin Hensigt, skal der skabes en Retspraksis. Ingen Lov kan skrives saaledes, at den i alle Forhold er udtømmende, og derfor maa der nødvendigvis gaa en vis Tid, inden disse Nævn komme til at virke, som Hensigten med dem er. I hele den Tid ville vi komme til at leve under ret uklare og til Dels vanskelige Forhold, og det forekommer mig, at dette er yderligere blevet forværret ved, at den højtærede Justitsminister har besluttet, at disse Nævn kun skulle virke, indtil Loven om Rettens Pleje en Gang — forhaabentlig inden alt for længe — træder i Kraft. Saa skulle vi atter over til noget nyt, og det vil atter bevirke en vis Uklarhed i disse Forhold.

Jeg tror, at faar man Øje for dette, jeg her har nævnt, vil man komme til den Betragtning, at Uklarheden og Retsusikkerheden maaske ikke blive saa stort større ved, at vi ophæve Tyendeloven, end de blive ved, at vi gaa over til en ny Lovgivning paa dette Omraade. Jeg føler mig i alt Fald overbevist om, at have vi ingen Lov, ville mangfoldige af disse Smaa-ting, som man ellers vil løbe til Nævnet med, blive afgjorte paa den efter min Mening eneste fornuftige Maade, nemlig ved, at Parterne ville søge at skilles ad saa snart som muligt. Det er efter min Mening overhovedet den bedste Løsning, der kan blive paa Tyendekonflikter, at de, som ikke kunne enes, sørge for at komme fra hinanden snarest muligt. De Konflikter, som ere af en saadan Art, at de ikke kunne løses paa denne efter min Mening naturligste Maade, maa, som alle andre Sager, paadømmes ved de almindelige Domstole, og det vil da sige, at i værste Tilfælde kunne de blive paadømte i Henhold til den Retspraksis, der er skabt ud fra den gældende Tyendelov. At der kan klæbe Ulemper herved, og at der herved maaske kan fældes Domme, der ikke altid ere, som de skulde være, er en Sag for sig, men det tror jeg vil kunne blive Tilfældet, hvordan vi saa vende og dreje det. Retsusikkerheden vil derfor ikke blive saa farlig meget større, hvis vi ophæve Loven, end hvis vi gaa til en helt ny Lovgivning paa det Omraade.

Endelig er der et Forhold, som ikke maa glemmes, og som jeg gerne vil have